

چرا واقع‌گرا نبودن در سال دهم برجام خطرآفرین است؟

خطرات ساده‌سازی در سیاست خارجی

■ مجید شاکری: اگر از نقطه ضعف وارد مذاکرات شویم، تسریع مذاکرات سودی برای ما نخواهد داشت

■ عبدالرضا فرجی‌راد: ایران باید تلاش کند تا به توافق‌هایی با آمریکا برسد و سپس با اروپا وارد تعامل شود

علی مزروعی

خبرنگار گروه نقد روز

در پی اظهارات اخیررافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، تحلیل‌گران به بررسی چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌روی پیوسته مذاکرات هسته‌ای ایران پرداختند. مجید شاکری، کارشناس اقتصاد سیاسی و عبدالرضا فرجی‌راد، تحلیلگر مسائل بین‌الملل بر لزوم آمادگی ایران برای مذاکرات آتی و تاثیر تحولات جهانی بر موقعیت ایران در این مذاکرات تاکید کردند.
این بر لزوم گذر سریع جدی‌گاه برجام و چالش‌های پیش‌روی آن در شرایط کنونی پرداختند و نکاتی درباره روند مکانیسم ماشه و روابط ایران با قدرت‌های جهانی مطرح کردند.
مشروح این گفت‌وگوها در ادامه از نظر می‌گذرانید.

-
-
-

■ مذاکرات سال دهم آغاز شد اما دستاورد خاصی ندارد

مجید شاکری، کارشناس اقتصاد سیاسی در ابتدا به تشریح وضعیت مذاکرات هسته‌ای و برجام پرداخت و گفت: «مهم‌ترین دستاورد سفر نیویورک آغاز مذاکرات سال دهم بوده اما این دستاورد خاصی نیست؛ چراکه این مذاکرات به دلیل راهبرد غرب برای کنترل بزنامه هسته‌ای ایران، دیر باز آغاز می‌شد.» او افزود: «نکته مهم‌تر این است که باید زمان از رنژمنده خود را صرف آماده شدن برای این مذاکرات کنیم و منظور از آمادگی، کنترل ریسک‌ها و ابزارهای فشاری است که طرف مقابل ممکن است در طول مذاکرات استفاده کند.» شاکری با اشاره به تغییرات ساختاری ناشی از تحریم‌ها و لزوم بازنگری در سیاست‌ها تصریح کرد: «به جای تمرکز دولت بر این مسائل کلیدی، دولت بیشتر در حال ارسال پیام‌های آماده‌باش برای مذاکرات است، در حالی‌که این مذاکرات خود به خود آغاز می‌شد و نیازی به این پیام‌ها نبود.» این کارشناس اقتصاد سیاسی همچنین به اظهارات اخیررافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اشاره کرد و گفت: «گروسی به بازگشت حقوقی آمریکا به برجام به عنوان یک امتیاز نگاه می‌کند، اما با توجه به سیاست‌های داخلی دولت چهاردهم، احتمالاً این موضوع به عنوان یک امتیاز به هواداران دولت فروخته خواهد شد.» او هشدار داد بازگشت آمریکا به برجام در سال‌های ۲۰۲۴ تا ۲۰۲۵ نمی‌تواند مشکلات اصلی ایران، مانند تحریم‌های نفتی و محدودیت‌های بانک مرکزی را حل کند. شاکری افزود: «تغییرات تحریمی آمریکا را گذشت زمان ساختارهای زیادی را تغییر داده است و برای حل آنها باید فکر جدیدی کرد. این نیازمند تمرکز بر تغییرات واقعی است و نه تکرار اشتباهات گذشته.» او همچنین تاکید کرد بازگشت به شرایط قبل از خروج آمریکا از برجام در سال ۲۰۱۸ حداقل چیزی است که ایران باید به دنبال آن باشد. شاکری تصریح کرد: «پیش از آغاز مذاکرات باید نقاط فشار طرف مقابل شناسایی و کنترل شود و این از طریق بهبود روابط با چین و روسیه امکان‌پذیر است، روابطی که در دولت‌های قبلی به بن‌بست خورده بود.»

■ حفظ برجام بدون نیاز به بازنگری

مجید شاکری با اشاره به روند کاهش تعهدات ایران ذیل بند ۳۶ برجام گفت: «اگر هدف ما حفظ برجام است، نیازی به تغییرات بنیادین در این چهارچوب نیست. تاکنون تعهدات نام‌از نام‌گام کاهش داده‌ایم، اما برای بازگشت به تعهدات آیین‌نامه مشخصی وجود ندارد و باید از کمیسیون مشترک برای بازتعریف تعهدات استفاده کنیم.» او با تاکید بر اهمیت حفظ برجام گفت: «نیازی به برهم زدن چهارچوب برجام نیست، برجام در شرایط متفاوتی در سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۶ شکل گرفت و دلیلی برای عقب‌نشینی از آن وجود ندارد.» شاکری در ادامه بر اهمیت آماده‌سازی درست برای مذاکرات آینده تاکید و خاطرنشان کرد باید ابزارهای خود را برای کنترل فشارهای طرف مقابل تقویت کنیم و این کار زمان زیادی نمی‌برد. این کارشناس حوزه اقتصاد سیاسی در ادامه با اشاره به ضرورت آمادگی پیش از آغاز مذاکرات در رابطه با برجام تاکید کرد. عجله برای شروع این مذاکرات بدون آمادگی لازم، اشتباه است. وی تصریح کرد که آمادگی به معنای شروع مذاکرات نیست، بلکه باید گام‌های عملی برای کنترل خسارات‌های احتمالی که طرف مقابل ممکن است در مذاکرات به ایران وارد کند، برداشته شود.

■ باید به‌طور روشن مشخص کنیم

■ در رقابت بین چین و آمریکا کجا قرار داریم

شاکری در پاسخ به این پرسش که آیا نباید پیش از فعال شدن مکانیسم ماشه مذاکرات را شروع کنیم تا اوضاع بحرانی نشود، گفت: «این تصور که رفتار ما باعث تغییرات جدی در مذاکرات شود، اشتباه است. شرایط کنونی بسیار با سال‌های ۲۰۱۵–۲۰۱۴ تفاوت دارد.» به گفته او، برای افزایش تأثیرگذاری در مذاکرات، ایران باید در رقابت بین قدرت‌های بزرگ مانند روسیه، چین و آمریکا تصمیم‌گیری کند و فرصت‌ها را از دست ندهد. وی بر لزوم گذر سریع‌تر نقش ایران در صحنه بین‌المللی تاکید کرد و گفت: «این موضوع به رقابت میان آمریکا و چین مرتبط است و ما باید به‌طور روشن تصمیم بگیریم که در این رقابت کجا قرار بگیریم.» شاکری افزود: «توازن برقرار کردن میان این دو قدرت امکان‌پذیر نیست و به همین دلیل ضروری است که موضوع خود را در رقابت میان چین و روسیه مشخص کنیم.»

■ ایران باید از موضع قدرت در مورد لزوم مذاکرات صحبت کند

وی اضافه کرد ایران باید از موضع قدرت در مورد لزوم مذاکرات صحبت کند؛ چراکه تفاوت میان ایران ضعیف و ایران قدرتمند در مذاکرات، نتایج کاملاً متفاوتی به همراه خواهد داشت. او همچنین به اهمیت فراهم کردن شرایط لازم برای احیای برجام یا هر توافق دیگری اشاره کرد و گفت: «آیا فضای جهانی آماده پذیرش بده‌بستان‌های ماست؟ بله، اما ما هنوز کارهای لازم برای آماده‌سازی این شرایط را به درستی انجام نداده‌ایم.» وی در ادامه خاطرنشان کرد این تصمیمات تأثیر مستقیمی بر واردات کالاهای اساسی، فروش نفت و سرمایه‌گذاری‌های ایران دارد. شاکری همچنین به محدودیت زمانی برای این تصمیم‌گیری‌ها اشاره کرد و گفت: «هر چه بیشتر تعلل کنیم، به ضرر ما خواهد بود.» وی با تاکید بر اینکه در آستانه انتخابات قرار داریم و نتیجه این انتخابات هنوز مشخص نیست، افزود: «این عدم قطعیت می‌تواند برای ما ابزارهای محدودتری در آینده به همراه داشته باشد.» شاکری ادامه داد: «به جای اینکه دالما در مورد لزوم مذاکره سریع‌تر صحبت کنیم، بهتر است که ابزارهای خود را برای مذاکره تقویت کنیم.» پس از آن، ایران می‌تواند به سمت تسریع فرایند مذاکرات برود. وی می‌داند که در «اگر از نقطه ضعف وارد مذاکرات شویم، تسریع مذاکرات سودی برای ما نخواهد داشت.»

■ برای نشان دادن تأثیرناپذیری مکانیسم ماشه نباید با شتابزدگی از آمادگی برای مذاکره بر سر آن صحبت کنیم

مجید شاکری، کارشناس حوزه اقتصاد سیاسی، در تحلیل خود از تعدیم روند جلوگیری از فعال‌سازی مکانیسم ماشه و تأثیرات آن بر ایران اظهار داشت که این روند یک امر دوطرفه است. وی توضیح داد: «اگر ایران این روند را تعدیم کند، تصور می‌شود که از فشار طرف مقابل جلوگیری شده‌است اما در واقع، این اقدام به معنای فراهم کردن امکان استفاده دوباره از این ابزار برای طرف مقابل خواهد بود.» شاکری به این نکته اشاره کرد اگر این مکانیسم یک‌بار در سال دهم از سوی طرف مقابل استفاده نشود احتمال استفاده مجدد از آن در آینده وجود دارد. شاکری تاکید کرد راه‌حل واقعی برای مقابله با مکانیسم ماشه، بهبود موقعیت ایران در سطح بین‌المللی است. او افزود باید به‌گونه‌ای عمل کنیم که حتی در صورت اجرای این مکانیسم، تبعات جدی برای ایران نداشته باشد. وی به یک تجربه گذشته اشاره کرد و گفت دو سال پیش، وقتی تحریم‌های تسلیحاتی ایران در حال تقویت بود، موقعیت ایران به‌گونه‌ای بود که طرف مقابل متوجه شد اعمال این تحریم‌ها نتیجه‌ای نخواهد داشت و در نتیجه، تحریم‌های داخلی خود را جایگزین کرد. شاکری با تاکید بر اهمیت این نکته که طرف مقابل باید ببیند مکانیسم ماشه روی محاسبات ایران تأثیری نمی‌گذارد، بیان کرد که تصور اینکه روسیه ما چین می‌توانند جلوی فعال شدن این مکانیسم را بگیرند، کاملاً اشتباه است. او همچنین گفت برای نشان دادن تأثیرناپذیری مکانیسم ماشه بر سیاست‌های ایران، نیاز به یک مدل متفاوت از سیاست خارجی داریم و نه مدلی که بدون آمادگی و به سرعت، با اولین فرصت مانند

سفر به نیویورک، نشان دهم آماده مذاکره در مورد مکانیسم ماشه‌ایم. در پایان، شاکری خاطرنشان کرد تمامی این مباحث در چهارچوب سال دهم مطرح می‌شوند و دولت باید از فرصت‌های پیش‌رو به خوبی استفاده کند.

■ مواضع مقامات ایرانی و غربی در مورد برجام متناقض است

عبدالرضا فرجی‌راد، تحلیلگر مسائل بین‌الملل در مورد اظهارات اخیررافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تاکید کرد این اظهارات ممکن است با هدف شروع مذاکرات جدید و یافتن راهکارهایی برای ادامه گفت‌وگوها باشد. فرجی‌راد اشاره کرد این مساله پیش از این توسط عباس عراقچی، معاون وزیر خارجه ایران مطرح شده و دکتر پزشکیان نیز در مصاحبه‌ای در نیویورک اعلام کرده بود می‌توانند بر اساس همین برجام کار کنند. وی تصریح کرد این دیدگاه به نوعی تعجب‌آور و متفاوت به نظر می‌رسد و از تحولات در مواضع ایرانیان حکایت دارد. همچنین به نظر می‌رسد عراقچی نیز به تأیید نظر رئیس جمهور پرداخته و نظرات قبلی خود را رد کرده‌است.

فرجی‌راد در ادامه افزود: «دیبرکل آژانس همچنین اشاره کرده که او باتیم مذاکرات‌ها به رهبری کامالهریس در ارتباط است و از احتمال پیروزی آنها و تمایل شان به توافق با

ایران با بازگشت به برجام مطلع‌است.» فرجی‌راد به وجود تناقض‌هایی در مواضع طرفین،

اعم از ایرانی و آمریکایی اشاره کرد و گفت این تناقض‌ها حتی در اظهارات گروسی نیز مشهود است. وی افزود: «آمریکایی‌ها بیشتر اعلام کرده بودند برجام دیگر قابل احیا نیست اما گروسی اکنون به نوعی از بازگشت به برجام سخن می‌گوید.»

■ هنوز قطعیتی برای کنار گذاشتن برجام وجود ندارد

فرجی‌راد در ادامه به این سوال اشاره کرد که آیا در نیویورک مذاکراتی بین طرف‌های اروپایی، ایرانی و آمریکایی صورت گرفته‌که منجر به شروع گفت‌وگوها بر اساس چهارچوب برجام شود. او همچنین به اظهارات رئیس‌جمهور اشاره کرد که از وزرای خارجه خواست بنشینند و راه‌حلی پیدا کنند. این تحلیلگر مسائل بین‌الملل بیان داشت به نظر می‌رسد هنوز قطعیتی برای طرف‌های ایرانی و آمریکایی وجود ندارد که برجام را کنار بگذارند یا بر اساس آن کار کنند. در ادامه، فرجی‌راد خاطرنشان کرد سنوشت برجام به جلسات وزری خارجه وابسته است و باید دید آیا بر اساس چهارچوب برجام مذاکراتی انجام می‌شود یا نه. این تحلیلگر مسائل بین‌الملل در ادامه به ارزیابی شرایط کنونی برای آغاز مذاکرات جدید پیرامون برجام پرداخت. وی به اظهارات اخیررافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که خواستار اصلاح بخش‌هایی از متن برجام شده، اشاره کرد و اظهار داشت که این موضع می‌تواند بسترساز آغاز مذاکرات جدید باشد. فرجی‌راد در پاسخ به این سوال که چقدر آمادگی برای شروع مذاکره پیرامون تغییر محتوای برجام وجود دارد، بیان کرد: «این مساله به شرایط زمانی بستگی دارد. با آمدن دولت جدید در ایران، تاکید بر این امر هرچه زودتر مذاکرات شروع شود و به نتیجه برسد.»

■ ایران باید با آمریکا به توافق‌هایی برسد و سپس با اروپا وارد تعامل شود

وی همچنین افزود به رغم انتظارات، بازگشت به برجام نتیجه‌بخش نخواهد بود و گفت: «باید با گروه ۵+۱ کار کرد که شامل روسیه، آمریکا، اروپا و چین می‌شود. در این میان، روسیه همواره چالش‌های خاص خود را دارد.» فرجی‌راد به چالش‌های موجود در مذاکرات بین‌المللی اشاره و تصریح کرد: «اکنون که بحث سلاح هسته‌ای مطرح است، روسیه استراتژی خود را تغییر داده است. آقای پوتین اعلام کرده هر کشوری که سلاح تهاجمی به او تزئین باشد، حق استفاده از سلاح هسته‌ای را برای خود محفوظ می‌داند. وی درباره مذاکرات احتمالی میان وزرای خارجه کشورهای مختلف نیز گفت: «حتی تصور اینکه وزرای خارجه روسیه و آمریکا یا وزرای خارجه روسیه و کشورهای اروپایی سر یک میز بنشینند، کمی سخت است.» فرجی‌راد با تاکید بر لزوم مذاکره با آمریکا تصریح کرد: «ایران باید تلاش کند تا با آمریکا به توافقی برسد و سپس بر اساس آن با اروپا وارد تعامل شود.» او در پایان خاطرنشان کرد اگر آمریکا به سمت توافق با ایران برود، احتمال هماهنگی با کشورهای اروپایی مانند فرانسه نیز افزایش خواهد یافت.

■ آمریکا اجازه فعال‌سازی مکانیسم ماشه را نمی‌دهد!

عبدالرضا فرجی‌راد، تحلیلگر مسائل بین‌الملل در اظهارات اخیر خود به بحث جایگاه برجام در کنار مذاکرات آینده اشاره کرد. او مطرح کرد در صورتی که ایران با آمریکا وارد گفت‌وگو شود و به توافق برسد، احتمال اینکه ترویک‌های اروپایی به سمت فعال‌سازی «مکانیسم ماشه» برود وجود دارد اما وی معتقد است آمریکا اجازه این کار را نخواهد داد. فرجی‌راد تصریح کرد فکر نمی‌کند آمریکا اروپا به جای کاهش تنش‌ها به سمت افزایش آن برود. او در ادامه به این نکته اشاره کرد که خروج آمریکا از برجام نمی‌تواند دائمی باشد و به همین دلیل گروسی به تمایل‌هریس برای بازگشت به توافق اشاره کرده که نشان‌دهنده اراده آنها برای مذاکره است. او تاکید کرد گروسی نیز به درستی اشاره کرده بدون آمریکا، توافق با ایران معنایی ندارد. فرجی‌راد اظهار داشت اگر هریس به قدرت برسد، امکان همکاری با او حتی بهتر از پایدن یا اوایاما خواهد بود. همچنین در صورت بازگشت ترامپ به قدرت، او نیز تمایل به گفت‌وگو خواهد داشت؛ چراکه به گفته فرجی‌راد، ترامپ به دنبال منافع اقتصادی و سرمایه‌گذاری است و اهل جنگ یا دعویانست.

■ مذاکرات در قالب گروه ۵+۱

■ با وجود بحران‌های بزرگ جهانی، به نتیجه‌ای نخواهد رسید

این تحلیلگر با اشاره به وضعیت جهانی گفت مذاکرات در قالب گروه ۵+۱ با وجود بحران‌های بزرگ جهانی، به نتیجه‌ای نخواهد رسید. او همچنین به این نکته اشاره کرد که چینی‌ها به سمت حل و فصل موضوع تایوان پیش می‌روند که می‌تواند بحران‌های جدیدی در منطقه به وجود آورد و این بحران‌ها ممکن است به خاورمیانه و اسرائیل نیز سرایت کند. فرجی‌راد نتیجه‌گیری کرد شرایط جهانی اکنون در بدترین وضعیت ممکن قرار دارد و ممکن است در ماه‌های آینده نیز بدتر شود. او تاکید کرد بازی در قالب ۵+۱ در شرایط کنونی دیگر مفید نخواهد بود و نیاز به تغییر در رویکردهای فعلی احساس می‌شود.

■ با تشدید بحران‌های جهانی

وضع ایران بدتر از این نمی‌شود

فرجی‌راد بر این باور است که پیروزی دموکرات‌ها در انتخابات آتی آمریکا به معنای رها کردن روسیه برای تعامل با غرب نخواهد بود. در این زمینه، تاکید بر این است که سیاست‌های آمریکا و انگلیس به‌گونه‌ای است که امنیت اروپا را در برابر تهدیدات روسیه تقویت کند. این امر باعث شده تا روابط آناتلنتیک مستحکم‌تر شود و اروپا به مدت چند دهه نسبت به روسیه نگران بماند. او در اینباره افزود: «ایالات متحده هرگز اجازه نخواهد داد روسیه به عنوان یک برنده در بحران اوکراین ظاهر شود. این درحالی است که شرایط برای روسیه به‌ویژه با توجه به تحریم‌های بین‌المللی سخت‌تر خواهد شد. انتظار می‌رود پس از انتخابات، چین و هند فشار بیشتری برای خرید نفت روسیه وارد کنند و به همین دلیل، روسیه به سمت چین برای فروش نفت خود گرایش بیشتری پیدا خواهد کرد.» در صورت توافق ایران با غرب، احتمالاً نفت بیشتری به بازار جهانی عرضه خواهد شد که این می‌تواند بر کاهش صادرات نفت روسیه تأثیر بگذارد. این تحلیلگر مسائل بین‌الملل بر این باور است که «مکانیسم ماشه» به معنای اعمال تحریم‌های بیشتر است. او معتقد است: «ایالات متحده تاکنون تحریم‌هایی علیه ایران اعمال کرده و این کشور به روند کنونی خود ادامه می‌دهد. با ادامه بحران اوکراین، به نظر نمی‌رسد وضعیت ایران بدتر از اکنون شود؛ چراکه جامعه جهانی تمایل چندانی به افزایش فشار اقتصادی بر ایران ندارد.»

■ حتی با وجود احتمال کم فعال‌سازی مکانیسم ماشه ایران باید برای آن آماده باشد

فرجی‌راد در پایان تاکید می‌کند: «حتی با وجود احتمال کم فعال‌سازی مکانیسم ماشه، ایران باید آمادگی لازم را داشته باشد.» او اشاره به تاکید پزشکیان بر نیویورک رهروستی و همچنین اعلام مقامات ایرانی مبنی بر عدم تمایل به درگیری با حضرت‌الله اظهاری می‌کند: «سیاست‌های ایران در این شرایط مبتنی بر کاهش تنش‌هاست تا به خواسته‌های اسرائیل دامن نزنند.» در مجموع، شرایط کنونی و آینده مذاکرات هسته‌ای ایران به شدت وابسته به تحولات بین‌المللی و رفتار کشورهای غربی و شرقی است و ایران باید برای هرگونه سناریوی آماده باشد.

■

■

■

■

■

چراکه مطالبه‌گری برای دستیابی به شیوه‌های صحیح و تخصصی مدیریت ایمنی می‌تواند در بهبود شرایط ایمنی در برابر خطرات حریق، بسیار ارتبخش مؤثر باشد. تجربه افراد حوثد تئیر نشان می‌دهد که شهروندان، مسئولان و تصمیم‌گیران هرچه بیشتر از علل بروز حریق و رفتار آتش‌سوزی در ساختمان‌ها اطلاع داشته باشند، بهتر می‌توانند در مورد کاهش خطرات و حذف شرایط و رفتارهای نالایمن تصمیم‌گیری کنند. توسعه شهرها و ظهور تکنولوژی‌های جدید موجب شده‌اند که شکل خطرات تغییر کنند و به همین ترتیب باید تغییراتی نیز در دیدگاه عمومی پیرامون حوزه ایمنی شکل گیرد. یک نگاه مستوخ در حوزه ایمنی و به‌ویژه در بخش ایمنی در برابر مخاطرات ناشی از آتش‌سوزی وجود دارد که توجه بیش ازحد به رویکرد‌های مقابله‌ای به جای توجه به رویکرد‌های پیشگیرانه است. باید پذیرفت که آ‌گاه‌های عمومی در حوزه ایمنی و پیشگیری از حوادث در سطح جامعه آن‌گونه که باید نیست و اخباری که به‌طور مرتب در مورد وقوع حوادث آتش‌سوزی منتشر می‌شود بی‌اثر همین موضوع است. از دیگر چالش‌های ایمنی شهر تهران می‌توان به آسیب‌های فزاینده آتش‌سوزی در ساختمان‌های عمومی اشاره نمود. این موضوع تاریخی، مسأله تغییر عمرخاز کاربری ساختمان‌ها و نالیمنی ساختمان‌های تجمعی مانند مدارس، بیمارستان‌ها و... اشاره کرد. آتش‌نشنان به‌طور مداوم در مقابله با این چالش‌های ایمنی‌اند و در بسیاری از همین حوادث هزینه این نایمنی‌ها را با جان خود پرداخته‌اند.

■ ایمنی، کلید رونق تولید

مقام معظم‌رهبری سال ۱۴۰۳ را سال جهش تولید با مشارکت مردم نام‌گذاری کرده‌اند. هرچند در نگاه اول به موضوع تولید شاید در نظر متخصصان حوزه اقتصاد بهبود و ارتقای شیوه‌های کاری در تولید محصولات، بهبود روش‌های کاری در سرمایه‌گذاری و ایجاد فرهنگ بومی در زمینه افزایش تولید، توجه عمومی به خرید کالاهای ایرانی با کیفیت برسد اما در این میان نقش یک مفهوم کلیدی مؤثر بر رونق تولید را نباید نادیده گرفت و آن مفهوم کلیدی «ایمنی» است. تأثیر ایمنی بر مؤلفه‌های مؤثر بر رونق تولید به صورت علمی به اثبات رسیده است؛ چراکه ایمنی را می‌توان زیربنای مهمی در حفاظت و صیانت از تمام سرمایه‌های ملی کشور از جمله منابع انسانی و کالاهای سرمایه‌ای در آتش‌نشاندن و بروز خسارت‌های مالی سنگین شد اما هیچ گزارشی نه از سوی سازمان آتش‌نشانی و نه از سوی معاونت فنی عمرانی شهرداری در این باره منتشر نشد و خبر آن نیز در هیاهوی خبری مربوط به رأی اعتماد نمایندگان مجلس به وزرای پیشنهادهی دولت چهاردهم به فراموشی سپرده شد. این جرقیل که تنها دستگاه جرقیل ۱۳۰ تنی سازمان آتش‌نشانی بود و حدود دوست میلیارد تومان برای خرید آن هزینه شده بود در یک چند ساله استیلا از رده خارج و تبدیل به آهن‌پاره شد. حوادث شهر تهران طی همین اقدام نادرستی‌ها در زمینه ایمنی صورت گرفته در صورتی‌که آتش از کنترل خارج شود به هیچ چیز رحم نخواهد کرد و صدالبته بیانگر این واقعیت است که پیشگیری قطعا بر درمان ارجحیت دارد. این‌گونه به نظر می‌رسد که بهتر است موضوع ایمنی همیشه در معرض اذهان عمومی باشد؛

شنبه ۷ مهر ۱۴۰۳

شماره ۴۲۳۸

FARHIKHTEGANDAILY.COM

FARHIKHTEGANONLINE

آناظهری

خبرنگار

هفتم همراه در تقویم ایرانیان یادآور رشادت و مجاهدت‌های کسانی است که با جان خود در برابر اهریمن حوادث می‌ایستند و از این رو چنین روزی را روز ملی ایمنی و آتش‌نشانی نامیده‌اند. هفتم مهرسال ۱۳۵۹ زمانی که ارتش سرپای مسلح دشمن بعضی به پایلشگاه آبادان حمله هوایی کرد، آتش‌نشنان آن منطقه و شهرهای اطراف برای مهار حریق به پایلشگاه اعزام شدند. اما حین اجرای عملیات اطفای حریق، هواپیمای دشمن دوباره پایلشگاه آبادان را بمباران کردند که در نتیجه این حمله وحشیانه، تعداد زیادی از آتش‌نشنان‌ها به شهادت رسیدند. روایت آتش‌نشنان این مزم و بوم حاکی از ایثار و دل‌واری‌های مثال‌زدنی از رشادت‌های کسانی است که جامعه رزم در برابر حریق و حوادث بر تن کرده‌اند و شجاعانه بر دل حوادث ای می‌زنند. بی‌دلیل نیست که در تمام جوامع و کشورهای این‌کوه خاند، آتش‌نشنان «فرشتگان نجات» می‌خوانند. می‌خواهند که فرشتگان نجات کسانی‌اند که در جریان حوادثی مانند حادثه آتش‌سوزی در ساختمان پلاسکو اثبات کردند که از هیچ تلاشی برای امدادسانی و مبارزه با شعله‌های سوزان آتش‌حوادث دریغ نکرده و نخواهند کرد، حتی اگر هزینه این تلاش‌ها را با جان خود بپردازند. داستان آتش‌نشنان روایت کسانی است که از جان خود می‌گذرند و بی‌پروا بر اهریمن آتش حمله می‌زنند؛ چنانچه در دل هر حادثه‌ای آتش‌نشانی ایمنه‌ای می‌بینیم که شهادت، تخصص، تعهد و ایثار نهفته است. شغل آتش‌نشانی را به عنوان حرفه‌ای سخت و دشواری می‌شناسند. یک آتش‌نشان باید چه به لحاظ جسمی و روانی و چه به لحاظ دانش و مهارت، توانایی انجام مأموریت‌های دشوار را داشته باشد. امروزه حرفه آتش‌نشانی به عنوان یک فعالیت کاملاً فنی و تخصصی در دنیا به رسمیت شناخته شده و ضرورت پیروی آتش‌نشنان آتش‌نشاندان را استناددارهای کنترلی‌های مهارت‌های تخصصی این رشته بر همگان اثبات شده‌است. اصولاً موضوع پیشگیری از حوادث و مقابله با پیامدهای ناشی از حوادث، مسئولیتی است که در دنیا توسط دولت‌ها و به‌عنوان یکی از خدمات عمومی به شهروندان ارائه می‌شود؛ چراکه سرمایه‌های اجتماعی نیز به حفظ و نگهداری دارند. اینجاست که موضوع ضرورت توجه به مسأله ایمنی در تمامی فعالیت‌های انسان در جامعه پیش از پیش خودنمایی می‌کند. از این رو، برای بهبود ضرریت تأثیر آوار جوامع در هنگام مواجهه با آتش‌سوزی‌ها، حوادث و حتی بحران‌ها وجود یک سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی پیشرفته، مجهز و توانمند و نیز آتش‌نشان‌هایی متخصص، متعهد و ماهر به یکی از ضروریات اساسی در تمام کشورهای دنیا و از جمله در کشور عزیز ما ایران تبدیل می‌شود. ضرورت توجه به موضوعات ایمنی تنها در مورد آتش‌نشانی‌های شهری مطرح می‌زند؛ آنچه در مورد حرفه آتش‌نشانی قابل توجه است این‌که این حرفه نیز بسته به نوع فعالیت‌های مورد انتظار از آن تخصصی‌تر می‌شود. آتش‌نشنان فرودگاهی، آتش‌نشنان صنعتی و آتش‌نشنان نظامی نیز هر یک بر حسب شرایط کاری خود نیازمند تجهیزات، آموزش‌ها و رویکرد‌های تخصصی ویژه‌وند. اما